

Posudek vedoucí bakalářské práce Jiřího Ludačky

Sociální kritika v indigenistickém románu *Huasipungo* / *Indiánská pole*

Indigenismus představuje důležitý umělecký, politický a společenský směr, který se rozvíjel v první třetině 20. století především v těch latinskoamerických zemích, které mají výrazný oddíl indiánského a míšeneckého obyvatelstva. Na politické úrovni usiloval o začlenění domorodé populace do společnosti národních států, o zmírnění její marginalizace a vykořisťování; v umělecké a konkrétně literární oblasti byly cíle podobné: dát hlas indiánům, podívat se na svět z jejich perspektivy a žalovat. Problémem ovšem bylo, že hlas stále nebyl indiánský; jejich ústy promlouvali kreolové z měst, jejichž znalost indiánského světa byla více či méně omezená. Přesto indigenistický román splnil minimálně účel poukázat na nespravedlnost, ukázat, jak celé segmenty společnosti jsou z jejího celku vyvrženy.

Téma práce Jiřího Ludačky je tedy v tomto ohledu dobře zvolené, neboť indigenistické romány mají přiznaně nejen funkci literární, ale i společensko-kritickou. Ludačka se soustřeďuje na sociální kritiku v jednom z nejznámějších indigenistických románů, *Huasipungo* (1934) Ekvádorce Jorgeho Icazy, který byl již v roce 1947 přeložen do češtiny jako *Indiánská pole*.

Jádro práce tvoří šestá a sedmá kapitola, před ně autor předsunul – jak je v bakalářských pracích obvyklé – literární a historický kontext. Tyto úvodní kapitoly se ukazují jako funkční, autor dobře, byť stručně definuje indigenismus a soustředí se na rysy indigenistického románu (což je pro jeho práci stěžejní) za použití relevantní odborné literatury (především od Tomáše Escajadilla). Právě sociální obžaloba se ukazuje jako klíčový prvek; jak Ludačka píše, „indigenismus byl v podstatě jakýmsi nástrojem, který měl rozpohybovat řešení výše uvedených problémů indiána“ (s.16). Historický kontext přibližuje dění v Ekvádoru (což je země, o níž v českém prostředí mnoho nevíme) a poukazuje například na postavení žen, což je téma, kterému se Ludačka bude široce věnovat při analýze románu. Autor práce také krátce zmiňuje osudy indiánského obyvatelstva na americkém kontinentu – conquista jako rozpad jejich světa. Domnívám se, že zde se mohl J. Ludačka rozepsat víc, hlavně mohl přiblížit situaci Indiánů přímo v Ekvádoru.

Analýza románu je zdařilá. Jiří Ludačka si téma sociální kritiky rozdělil do čtyř typů marginalizace: ekonomická, rasová, diskriminace na základě pohlaví, zneužívání katolického náboženství a víry. Je si vědom toho, že se samozřejmě prolínají v osudech postav i v románových scénách, nicméně pomáhají analýzu strukturovat. Ludačka pracuje odpovídajícím způsobem s citacemi z románu, které interpretuje a propojuje s dalšími motivy a se sekundární literaturou. Přesvědčivě ukazuje, že Icazův román má vedle literárních kvalit i schopnost burcovat, zneklidnit... ukázat, co je špatně. A že se opravdu pokusil dát Indiánům hlas.

J. Ludačka předložil kvalitní bakalářskou práci. Občas se objeví určité výkyvy ve vyjadřování, opakování slov, opomenutá či nadbytečná interpunkce, ale celkově je text na náležité odborné úrovni.

Proto bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

Praha, 4. 6. 2024

Mgr. Dora Poláková, Ph.D.